

II.7. Inwers-dynamika.

Zauważmy, że wyżej przedstawione dynamiki: Arystotelesa, Galilei, Newtona oraz Kępki, wywodzą się z założenia (Eq. II.1.4.), że siła $\mathbf{D}$ jest proporcjonalna do funkcji stanu ruchu Ω według definicji (II.1.3.). Przyjęto przy tym warunek:

$$\frac{\mathbf{D}}{\Omega} = \mathbf{m} \quad (\text{II.7.1.})$$

co definiuje wielkość fizyczną, zwaną masą $\mathbf{m}$ danego ciała materialnego.

Ale w podobny jak wyżej sposób, danemu ciału materialnemu można przypisać inną cechę według definicji:

$$\mathbf{D} \cdot \Omega = \mathbf{m} \cdot \mathbf{v}^2 \cdot \mathbf{v}^2 = \mu \quad (\text{II.7.2.})$$

co definiuje wielkość fizyczną... nieznaną w fizyce.

W celu bliższego wyjaśnienia sensu fizycznego powyższego zapisu, rozpatrzmy co następuje.

Założmy, że prędkość $\mathbf{v}$ danego ciała o masie $\mathbf{m}$ jest odwrotnie proporcjonalna do działania siły $\mathbf{D}$. Ale jest to „odwrotność” dynamiki Isaaca Newtona (Eqs II.4.2.).

Mamy więc:

$$\mathbf{D} \cdot \mathbf{v} = \mathbf{D} \cdot \lambda \cdot \mathbf{v} = \mathbf{L} \cdot \mathbf{v} = \frac{\mathbf{L}}{\tau} = \mathbf{M} = \text{constant} \quad (\text{II.7.3.})$$

gdzie $\mathbf{L}$ jest pracą wykonaną w czasie τ przez siłę $\mathbf{D}$ na drodze λ , a co w mechanice zwane jest mocą $\mathbf{M}$ układu.

Podobnie założmy, że działanie siły $\mathbf{D}$ jest odwrotnie proporcjonalne do częstotliwości $\mathbf{v}$. Ale jest to „odwrotność” dynamiki Arystotelesa (Eqs II.2.1.). I mamy:

$$\mathbf{D} \cdot \mathbf{v} = \frac{\mathbf{D}}{\tau} = \frac{\mathbf{D} \cdot \mathbf{v}}{\lambda} = \frac{\mathbf{M}}{\lambda} = \text{constant} \quad (\text{II.7.4.})$$

co określa działanie siły $\mathbf{D}$ w czasie τ , czyli moc $\mathbf{M}$ układu na drodze λ , a co w mechanice raczej nie jest znane.

To, że dany układ ma moc $\mathbf{M}$ jest cenną informacją o tym układzie. Jednak jest to informacja wysoce niekompletna. Powstaje od razu pytanie: jaka jest trwałość (żywoćność) układu, czyli jaka jest zdolność układu do utrzymania mocy $\mathbf{M}$ w czasie τ ?

Odpowiedź na powyższe znajdziemy mnożąc zależność (II.7.3.) przez wartość częstotliwości $\mathbf{v}$, natomiast zależność (II.7.4.) przez wartość prędkości $\mathbf{v}$. I mamy:

$$\mathbf{D} \cdot \mathbf{v} \cdot \mathbf{v} = \mathbf{D} \cdot \Omega = \frac{\mathbf{M}}{\tau} = \mu$$

czyli zależność (II.7.2.), ale tylko w innym zapisie.